Aan het college van burgemeester en
wethouders van de gemeente Bergen
Postbus 175
1860 AD Bergen

Bureau	:	Griffie	Datum	:	22 mei 2009
Contactpersoon	:	D.P. de Vries	Uw brief van	:	n.v.t.
Doorkiesnummer	:	201	Ons kenmerk	:	CvO/jaarrekening2008
Bijlage(n)	:	n.v.t.	Uw kenmerk	:	n.v.t.
	:		Verzenddatum	:	25 mei 2009

Onderwerp : onderzoek jaarrekening 2008

Geacht college,

Vooraf
Er is enige verwarring ontstaan rond de concept reactie vanuit de commissie van onderzoek (opgesteld na onze vergadering op 23 april 2009) en die abusievelijk ook in handen van uw college is gesteld. De concept reactie moest echter nog worden besproken in de vergadering van de commissie van onderzoek van 20 mei 2009, waarna de definitieve versie naar uw college en naar de raad kon worden gezonden. Hierna dus de definitieve reactie van de commissie van onderzoek

De commissie van onderzoek is door de raad belast met het onderzoek van de jaarrekening. In onze vergadering van 23 april 2009 hebben wij ons, ter ondersteuning van het onderzoek naar de jaarrekening 2008 en het daarbij behorende verslag van bevindingen, laten bijstaan door onze accountant. Op 20 mei 2009 hebben wij onze advisering, mede aan de hand van uw snelle reactie op de adviezen en aanbevelingen zoals opgenomen in het verslag van bevindingen, afgerond.

Voordat wij inhoudelijk ingaan op het jaarverslag, de jaarrekening en het verslag van bevindingen, complimenteren wij het college en de ambtelijke organisatie met de goedkeurende verklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Middels deze brief willen wij u namens de raad (evenals in de voorgaande jaren) opdragen de nog resterende aanbevelingen van de accountant uit te voeren en de gemeenteraad over deze uitvoering te rapporteren via de daarvoor bestemde documenten uit de planning- en control-cyclus. Mocht u van mening zijn dat één of meerdere aanbevelingen niet door u kunnen worden uitgevoerd, dan verzoeken wij u dit gemotiveerd aan te geven. Evenals het voorgaande jaar wordt uw college binnenkort uitgenodigd om in de commissie van onderzoek met ons van gedachten te wisselen over de meest essentiële onderwerpen zoals opgenomen in het verslag van bevindingen.

In de concept reactie van de commissie van onderzoek waren een aantal onderwerpen opgenomen die in de vergadering van 23 april 2009 nadrukkelijk aan de orde waren geweest. Het ging hier over de onderwerpen:
- analyse resultaat;
- voortgang reorganisatie;
- weerstandsvermogen;
- solvabiliteit;
- immateriële activa;
- kostenplaatsresultaat;

Door de snelle reactie van het college op de in het verslag van bevindingen opgenomen aanbevelingen hoeven een aantal onderwerpen niet verder te worden besproken. De commissie was in een aantal gevallen zelfs verheugd om te mogen constateren, dat het college en de commissie op één lijn zaten zonder dat wij hierover met elkaar van gedachten konden wisselen. We doelen dan in het bijzonder op de afschrijving van de immateriële vaste activa.

A. Analyse resultaat
Het saldo van baten en lasten over het jaar 2008 bedraagt € 2.813.000 voordelig.
Indien de gemeenteraad in de afgelopen maand niet had ingestemd met de afwaardering van het complex Watertoren ad € 2.333.000, dan zou het voordelig saldo ruim € 5 miljoen hebben bedragen.
De afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting 2008 zitten met name aan de batenkant. Zo geeft de gewijzigde begroting een totaal aan baten van € 58.345.000 en de jaarrekening 2008 een totaal van € 61.889.000; een afwijking van ruim 6%.
Zoals ook in de voorgaande jaren door ons is aangegeven baart de grote afwijking in de jaarrekening 2008 ten opzichte van de laatste managementrapportage over 2008 ons zorgen. Wij dringen er bij uw college op aan, de raad tijdig te informeren over afwijkingen ten opzichte van de begroting, zowel aan de lasten- als aan de batenkant.
Voorts verzoeken wij uw college aan te geven in hoeverre de thans in de jaarrekening 2008 geconstateerde afwijkingen structureel, dan wel incidenteel van aard zijn.

B. Voortgang reorganisatie
Over 2008 is een bedrag van € 133.000 minder uitgegeven aan reorganisatiekosten. E.e.a. is het gevolg van een temporisatie van en verschuiving in het proces. Wij verzoeken u ons te informeren over de voortgang van de reorganisatie en aan te geven wanneer uw college de reorganisatie denkt af te ronden.

C. Weerstandsvermogen
Door de accountant wordt terecht het volgende geconstateerd: ”het signaleren van risico’s bij de gemeente Bergen is nog steeds een incidenteel en reactief proces”. Al meerdere jaren vraagt de commissie van onderzoek aandacht voor een structurele aanpak van de risico-inventarisatie binnen de gemeente. Het college heeft in de reactie op de aanbevelingen aangegeven, dat zij voor het zomerreces een plan van aanpak aan de raad gaat voorleggen. Wij hebben echter geconstateerd dat bij de bespreking van de komende raadsagenda’s in het presidium, die nog niet op de agenda van juni stond. Misschien kunt u dit nog nader toelichten.

D. Solvabiliteit
De accountant geeft in haar verslag een indicatie over het huidige solvabiliteitspercentage van onze gemeente. In vergelijking met het gemiddelde van andere gemeenten in Nederland kan dat aanzienlijk worden verbeterd. Gaarne vernemen wij van het college op welke wijze het college in de komende jaren invulling wil geven aan een verbetering van dit percentage.

E. Kostenplaatsresultaat
Het doorbelasten van de kosten is al enige jaren een onderwerp van discussie. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2006 is dit onderwerp al aangekaart en is uw college gevraagd om met de raad over dit onderwerp van gedachten te wisselen.
Over 2008 is het kostenplaatsresultaat wederom positief. In feite heeft uw college voor een bedrag van € 786.000 meer (lees: teveel) aan de diverse programma's toegerekend dan er daadwerkelijk is uitgegeven. Een transparant beeld van de werkelijke lasten en baten per programma ontbreekt hierdoor. Uw college maakt gebruik van een kostenverdeelstaat die qua opzet ongewijzigd is gebleven sinds de datum herindeling namelijk 2001. Bij de behandeling van de jaarrekening 2007 is ons medegedeeld dat in de begroting 2009 een nieuwe systematiek zou worden doorgevoerd. Uw college geeft in uw reactie op het verslag van bevindingen aan dat dit punt wordt opgepakt gelijk met de invoering van de nieuwe kostenplaatsstructuur. In de jaarrekening 2008 is door uw college aangegeven, dat de reorganisatie is getemporiseerd. Welke gevolgen heeft dit voor het invoeren van de nieuwe systematiek van kostendoorbelasting? Nog concreter gesteld, kunt u ons aangeven of de kostenplaatsstructuur in de begroting 2010 is doorgevoerd?

F. Wachtwoordrestrictie
Het door u gegeven antwoord op de aanbeveling vraagt om een nadere toelichting. U geeft aan dat de expertise binnen de organisatie ontbreekt om deze aanbeveling over te nemen. Een verder uitstel tot de mogelijke uitbesteding van de belastingwerkzaamheden aan de gemeente Alkmaar lijkt ons geen goede zaak.

G. Wmo PGB's
Uw reactie op de aanbeveling betreffende de procedures om de rechtmatigheid van de bestedingen van de PGB's nemen wij vooralsnog voor kennisgeving aan.
De rekenkamercommissie is momenteel bezig met een onderzoek naar de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Wij wachten de resultaten van dit onderzoek af.

H. Aanbevelingen voorgaande jaarrekeningen
Bij de jaarrekeningen van de afgelopen jaren zijn door de gemeenteraad herhaaldelijk opmerkingen gemaakt en aanbevelingen gedaan. Veel van deze opmerkingen en aanbevelingen zijn door uw college opgepakt en/of afgerond.
Toch is er een aantal onderwerpen, dat nu al verschillende malen jaarlijks weer terugkomt in de verslagen van bevindingen. Zonder deze onderwerpen wederom te willen herhalen verzoeken wij het college dringend de door de raad voorgestane prioriteit aan de diverse onderwerpen te respecteren. Wij noemen onderwerpen als balanspositie, kostenplaatsresultaat, interne organisatie/controle (subsidies en belastingen) en niet in de laatste plaats het weerstandsvermogen. Zoals eerder aangegeven kunt u binnenkort een uitnodiging van de commissie van onderzoek tegemoet zien om met ons ondermeer over deze onderwerpen van gedachten te wisselen en de voortgang te bespreken.

I. Procedure jaarrekening
Wij hebben behoefte om de procedure rond de jaarrekening te evalueren. Natuurlijk er zijn punten verbeterd, met name de snelle reactie van het college op de aanbevelingen van de accountant stellen wij bijzonder op prijs, maar de tijdsdruk waaronder de jaarrekening 2008 nu wordt afgedaan is niet goed.
De jaarrekening 2008 is de laatste jaarrekening waarbij wij het huidige college kunnen controleren op de voortgang van beleidskaders zoals die door de raad zijn gesteld. Volgend jaar zijn er immers gemeenteraadsverkiezingen.
Wij moeten echter constateren, dat de beoordeling van het beleid niet in de reguliere commissievergaderingen van 12 en 19 mei 2009 aan de orde is geweest.

Alleen de commissie van onderzoek heeft haar advies kunnen geven en afronden over het financieel beleid en wel in een vergadering voorafgaande aan het “Hemelvaartsweekend”.
Het is de vraag of de raadsleden en collegeleden voorafgaand aan de raadsvergadering van 26 mei 2009 in de gelegenheid zijn geweest om de brief van de commissie van onderzoek te lezen dan wel dat het college een antwoord op de resterende vragen heeft kunnen voorbereiden.
Beter is of was geweest om de jaarrekening volgens de oorspronkelijke planning te behandelen in de raad van juni 2009 zodat ook de overige beleidsthema’s/programma’s de aandacht zouden krijgen die zij verdienen.

I. Concluderend
Met de jaarrekening 2008 zet de gemeente Bergen wederom een flinke stap om de gemeente meer financieel beheersbaar te maken. Voor 2008 hebben wij wederom een goedkeurend oordeel voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid, iets waarop menige gemeente in Nederland jaloers kan zijn.

Behandeling jaarrekening 2008 door de gemeenteraad
De jaarrekening 2008 is door de commissie van onderzoek financieel−technisch onderzocht en besproken. Nu de behandeling van de overige beleidsthema’s niet in de reguliere commissievergadering heeft kunnen plaatsvinden worden alle fracties nadrukkelijk uitgenodigd om tijdens de raadsvergadering politiek-bestuurlijke vragen aan het college te stellen voordat wordt overgegaan tot de definitieve vaststelling van de jaarrekening 2008.

Met vriendelijke groet,,

J.J.A.S. Houtenbos
voorzitter commissie van onderzoek